

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

rok szkolny 2022/2023

**Liceum Ogólnokształcące
w Pilźnie**

1. Podstawa prawna

Podstawowe akty prawne regulujące funkcjonowanie Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 nr 61, poz. 624 z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) wprowadzające funkcjonowanie wewnętrznego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi. **ust. 1 pkt.7.;**
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2002 r. nr 15, poz. 142 z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1487);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 maja 2004 r. „w sprawie zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych”. Zostały w nim określone wskaźniki działań min. związane z orientacją zawodową i planowaniem kariery uczniów;
6. Rozp. MEN z dn. 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dziennik Ustaw Nr 228 Poz. 1487) ;
7. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) – art. 47 ust. 1 pkt.3 lit. c i pkt. 4, art.109

2. Wstęp i podstawowe pojęcia z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego to ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu odpowiedniego przygotowania uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia i zawodu. Wybór zawodu jest długofalowym procesem rozwojowym, składającym się z decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat. Wewnętrzny system doradztwa zawodowego umożliwia uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do rozwoju samoświadomości-mocnych i słabych stron, własnych predyspozycji zawodowych, oferty edukacyjnej, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjnej i zawodowej.

Współczesna, bardzo dynamiczna rzeczywistość stwarza konieczność kształtowania odpowiednich postaw, wiedzy i umiejętności, pomocnych w przygotowaniu do kreatywnego i efektywnego funkcjonowania na rynku pracy. Doradztwo zawodowe jest nieodłączną częścią programu wychowawczego szkoły i służy prawidłowemu rozpoznaniu przez ucznia swojego potencjału edukacyjno-zawodowego oraz rozwijaniu jego tożsamości grupowej, jako ważnego elementu funkcjonowania społecznego.

Wewnętrzny system doradztwa zawodowego obejmuje działania kierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli. Realizowany jest przez dyrekcję, wychowawców, nauczycieli wszystkich przedmiotów i pedagoga szkolnego, współpracujące ze szkołą podmioty m.in. Poradnię

Psychologiczno-Pedagogiczną w Dębicy, Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy oraz uczniów i ich rodziców. Koordynatorem działań jest nauczyciel podstaw przedsiębiorczości.

ORIENTACJA ZAWODOWA - obejmuje wszystkie działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, której ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru szkoły i zawodu (Lelińska 1999).

DORADZTWO ZAWODOWE - obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielanie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji (Lelińska 1999).

INFORMACJA ZAWODOWA - obejmuje zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanałów przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

PORADNICTWO ZAWODOWE - obejmuje system długofalowych i wieloetapowych działań wychowawczych towarzyszących jednostce w trakcie rozwoju zawodowego. Obejmuje ono całość zadań związanych z udzielaniem uczniom i dorosłym pomocy w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces (Lelińska 1999).

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA - obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działania, oraz oczekiwane efekty, metody pracy.

3. Założenia wewnątrzszkolnego systemu doradztwa

- 1) Wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- 2) Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska,
- 3) Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.
- 4) Ma charakter planowych i celowych działań. Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami.

4. Cele zadania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Przygotowanie ucznia do dalszego kształcenia; wyboru kierunku edukacji.

Przygotowanie do roli pracownika, pracodawcy na aktualnym rynku pracy.

Pomoc w dokonywaniu trafnych wyborów zawodowych i podejmowaniu prowadzących do nich ścieżek edukacyjnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

UCZEŃ:

- 1) Poznaje własne predyspozycje zawodowe.
- 2) Rozwija umiejętności, kompetencje przydatne do efektywnego funkcjonowania na dynamicznym rynku pracy w roli pracownika i pracodawcy
- 3) Potrafi określić mocne i słabe strony, umiejętności, kompetencje i zainteresowania.
- 4) Wzmacnia poczucie własnej wartości.
- 5) Rozwija swoje mocne strony, umiejętności, kompetencje i zainteresowania, pracuje nad słabymi stronami.
- 6) Zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu.
- 7) Zna system kształcenia, ofertę szkół wyższych i policealnych.
- 8) Potrafi podejmować trafne decyzje i dokonywać słusznych wyborów.
- 9) Potrafi planować własną ścieżkę edukacyjno-zawodową.
- 10) Poszerza wiedzę z zakresu zawodów przyszłości na rynku krajowym i unijnym,
- 11) zna ścieżki edukacyjne prowadzące do zawodów, którymi jest zainteresowany.

RODZICE:

- 1) Są przygotowani do roli „doradców”.
- 2) Znają ofertę edukacyjną.
- 3) Wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci.
- 4) Znają czynniki wyboru szkoły i zawodu.

NAUCZYCIELE:

- 1) Potrafią diagnozować potrzeby uczniów.
- 2) Rozwijają talenty, zainteresowania uczniów.
- 3) Wspierają młodzież i rodziców w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

5. Zadania

ZADANIA RADY PEDAGOGICZNEJ

- 1) Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły.
- 2) Określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej na każdy rok nauki.
- 3) Realizacja działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, umiejętności poruszania się na rynku pracy.
- 4) Identyfikacja potrzeb uczniów i rodziców oraz zmian na rynku pracy i dostosowywanie do nich oferty edukacyjnej placówki.
- 5) Prowadzenie zróżnicowanych metod aktywnego poznawania zawodów, osobowości i kierunków kształcenia oraz rynku pracy.

- 6) Śledzenie losów edukacyjnych i zawodowych absolwentów.
- 7) Zapewnienie uczniom profesjonalnej pomocy doradczej, włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji zawodowej.
- 8) Poszerzanie wiedzy z zakresu współczesnych zawodów oraz zawodów przyszłości na rynku krajowym i unijnym, możliwości rozwoju zainteresowań i talentów uczniów.
- 9) Wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu pomoc młodzieży wejść na rynek pracy.

ZADANIA NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW

- 1) Wprowadzanie elementów orientacji edukacyjnej i zawodowej do lekcji przedmiotowych.
- 2) Powiązanie treści przedmiotowych z możliwymi kierunkami kształcenia i zawodu.
- 3) Wskazywanie korelacji treści przedmiotowych z praktyką zawodową.
- 4) Promowanie swoje przedmiotu/dyscypliny w kontekście wyborów edukacyjnych i zawodowych.
- 5) Wskazywanie zawodów, dla których umiejętności przedmiotowe są kluczowe.
- 6) Informowanie o ścieżkach kształcenia prowadzących do zawodów.
- 7) Wskazywanie przedmiotów pokrewnych dla prowadzonego przedmiotu.
- 8) Uświadamianie uczniów o istotności danego przedmiotu szkolnego w karierach edukacyjno-zawodowych realizowanych w innych dyscyplinach.

6. Formy i metody pracy

1) Dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów oraz szkoły.

2) Indywidualne porady, wskazanie miejsc pomocy, źródeł informacji:

- Indywidualna praca z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem dalszej drogi kształcenia
- Tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły
- Udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o zasadach rekrutacji na wyższe uczelnie/ w postaci prasy, informatorów, broszur itp.

3) Ankiety, testy, kwestionariusze

4) Dyskusje, pogadanki

5) Zajęcia warsztatowe służące:

- rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej
- samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową, autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki realizowanego rozszerzenia
- doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania

- rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej/ z pracodawcami

- uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny

6) Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół wyższych i rynku pracy

7) Wykorzystanie różnych narzędzi multimedialnych m. in. gier, programów w komputerowych, filmów

8) Spotkania z przedstawicielami instytucji doradczych, z przedstawicielami różnych zawodów (rodzice, znajomi, absolwenci);

9) Współpraca z instytucjami zewnętrznymi (organizacja spotkań), korzystanie z pomocy instytucji wspierających doradztwo edukacyjno-zawodowe (PPP, wyższe uczelnie, Międzyuczelniane Biura Karier, powiatowe biuro pracy)

10) Realizacja treści doradczych na zajęciach dydaktycznych

7. Realizowanie treści na poszczególnych przedmiotach

godzina wychowawcza – integracja zespołu klasowego, działalność na rzecz społeczności klasowej, szkolnej, rozwijanie umiejętności współpracy w grupie, role grupowe

podstawy przedsiębiorczości – komunikacja interpersonalna, autoprezentacja, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej i jej przebieg, tworzenie własnego CV, negocjacje, bezrobocie, rynek pracy, etapy zakładania własnej działalności gospodarczej, pomysł na własną działalność gospodarczą, biznesplan, słabe i mocne strony swojej osoby, aktywne poszukiwanie pracy, praca samodzielna a praca w zespole,

język polski – rola pracy w życiu człowieka –praca organiczna, praca u podstaw, trudna praca ludzi wsi, kultura słowa, komunikacja społeczna, elementy autoprezentacji, skuteczność komunikacji, redagowanie podań, pism urzędowych, e- maili

języki obce – słownictwo dotyczące zawodów, warunki pracy, rozmowa o pracę, jak napisać CV, list motywacyjny, elementy autoprezentacji

WOS – problemy polskiego społeczeństwa, problem bezrobocia i odrzucenia społecznego oraz metody walki z nimi, struktura zawodowa społeczeństwa polskiego, podział społeczeństwa ze względu na wykształcenie, etyka życia społecznego, postawy obywatelskie, cnoty obywatelskie, udział człowieka w życiu społecznym

historia – historyczny rozwój polskiego społeczeństwa

biologia – choroby zawodowe, skutki długotrwałego stresu

geografia – struktura zatrudnienia, bezrobocie

religia – współczesne obszary ludzkiej biedy, etyka gospodarcza i zawodowa, karta praw człowieka, istota ludzkiej pracy i jej sens, rozwój techniki –szanse i zagrożenia dla człowieka, zasady życia społecznego, władza i jej społeczno -obywatelski obowiązek

informatyka – wysyłanie korespondencji mailowo, tworzenie dokumentów wielostronicowych, umiejętne redagowanie tekstu, sposoby pracy z Internetem – wyszukiwanie wiadomości, logowanie się do portali oferujących pracę, podstawy tworzenia własnych stron internetowych

edukacja dla bezpieczeństwa – zasadnicza służba wojskowa

wychowanie fizyczne – uświadomienie potrzeby aktywności fizycznej przez całe życie, stosowanie w życiu codziennym prozdrowotnego stylu życia, umiejętności sprzyjające zapobieganiu chorobom zawodowym, bezpieczna aktywność fizyczna

8. Główne treści przypisane do poszczególnych lat nauki

- Klasa 1: samopoznanie (osobowość, temperament, zainteresowania, umiejętności, wartości, talenty, zdrowie), wyznaczanie celów
- Klasa 2: zawodoznawstwo- rynek pracy, planowanie kariery
- Klasa 3: strategie poszukiwania pracy i funkcjonowania na rynku pracy, podejmowanie decyzji

9. Oczekiwane rezultaty

- 1) Przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy
- 2) wzrost mobilności zawodowej absolwentów
- 3) Przygotowanie młodzieży do samodzielnego i aktywnego kształtowania swojej drogi zawodowej rozwój umiejętności rozpoznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej
- 4) Wykształcenie nawyków nieustannego planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do realizacji celu
- 5) Kształtowanie postawy otwartości na wiedzę i prezentowania swojej osobowości
- 6) Kreowanie postaw aktywnych, przezwycięzania bierności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych
- 7) Wykształcenie umiejętności uczniów związanych z planowaniem przyszłości zawodowej, organizowaniem działań swoich i zespołu (praca w grupie), przygotowaniem dokumentów związanych z pracą zawodową, poszukiwaniem pracy, prezentowaniem się na rynku pracy, nawiązywaniem kontaktów z pracodawcą (osobistych, telefonicznych, listy, kontakty przez Internet itp.)
- 8) Poznanie podstaw prawa pracy

10. Ewaluacja

Ewaluacja skuteczności zaplanowanych w WSDS działań nastąpi poprzez ankietę - zebranie informacji zwrotnej do adresatów (uczniów, rodziców, nauczycieli) oraz analizę prowadzonej dokumentacji

**HARMONOGRAM PRACY SZKOŁY W RAMACH WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

Lp	Zadania	Formy	Termin realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
1	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami i tematyką doradztwa zawodowego	szkolenie	wrzesień	dyrektor	
3	Samopoznanie, budowanie poczucia własnej wartości, integracja klasy.	burza mózgów, warsztaty	wrzesień	wychowawca, pedagog szkolny	Klasa I
4	Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, zachowania asertywnego czy radzenia sobie ze stresem.	wykład, burza mózgów, rozmowa, scenki sytuacyjne	listopad-kwiecień	wychowawca, pedagog szkolny	Klasa II
5	Redagowanie dokumentów aplikacyjnych	warsztaty, rozmowa, przykładowe arkusze cv, listu motywacyjnego, portfolio	grudzień, styczeń	nauczyciele: przedsiębiorczości. informatyki	Klasa III
6	Samozatrudnienie, biznes plan, procedura rejestracyjna, uproszczone formy ewidencji.	wykład, rozmowa, przykładowe arkusze biznes planu,	grudzień, styczeń	nauczyciel podstaw przedsiębiorczości	Klasa I, III
7	Funkcjonowanie rynku pracy, mechanizmy rynku pracy, bezrobocie.	wykład, rozmowa	marzec	pedagog szkolny	Klasy I – III
8	Informacja zawodowa: pozyskiwanie i korzystanie z informacji.	warsztaty, praca z tekstem	wrzesień – czerwiec	nauczyciel informatyki, nauczyciel bibliotekarz	Klasy I -III
9	Prawo pracy	wykład	luty	nauczyciel podstaw przedsiębiorczości	Klasa II
10	Praca i kształcenie w UE.		luty, marzec	nauczyciele: WOS, podstaw	Klasa II, III

				przedsiębiorczości	
11	Aktywne metody poszukiwania pracy.	warsztaty	marzec	pedagog szkolny	Klasa III
12	Autoprezentacja.	warsztaty	marzec, kwiecień	pedagog szkolny	Klasy II,III
13	Wycieczki –uczelnie wyższe, na targi edukacyjne i targi pracy.	wykłady, warsztaty	zgodnie z harmonogramem	wychowawca klasy	Klasa III
14	Pomoc w wyborze kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej uczniom, którzy wymagają specjalistycznego wsparcia, np. ze względu na ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia, poziomu intelektualnego.	praca indywidualna	marzec, kwiecień	pedagog szkolny, nauczyciele: bibliotekarz, informatyki	Zgodnie z zapotrzebowaniem
15	Gromadzenie i aktualizacja informacji z zakresu doradztwa.		rok szkolny	nauczyciel bibliotekarz	
16	Przeprowadzenie lekcji wychowawczych w klasach I – III wg. przypisanych treści	warsztaty	rok szkolny	wychowawcy klas	Klasy I -III
17	Badanie losów absolwentów		wrzesień	wychowawca absolwenta	